

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Segregaation lieventäminen Etelä-Savon työmarkkinoilla

Taustaa, tilastoja ja tuumailuja

Pia-Maria Hokkanen | 1.12.2022

Segregaation olemuksesta

1/3

“Segregaatio ei sinällään olisi ongelma, ellei siitä seuraisi muita **sukupuolten tasa-arvo-ongelmia**. Raija Julkusen mukaan segregaatiota on ollut tapana pitää ongelmana monestakin syystä[...] segregaatio **hankaloittaa yksilöllisten taipumusten ja lahjojen** käyttämistä ja jättää siten hyödyntämättä yksilöissä olevia kykyjä. Sukupuolijaot vahvistavat sukupuolistereotyyppioita ja jäykistävät työmarkkinoita.”

(Ylöstalo 2012, 192)

Segregaation olemuksesta

2/3

- Segregaatio ei ole suoraviivainen ilmiö. Toisilla ammattialoilla saattaa tapahtua liudentumista ja tasoittumista, kun taas toisaalla sukupuolten eriytyminen vahvistuu
- Segregaation taustalla vaikuttavat myös työmarkkinoiden rakenteelliset tekijät, poliittiset päätökset ja sosiokulttuurilliset tekijät
 - esim. työnhakuvelvoite 1.5.2022 alkaen
- Myös yhteiskunnan suuret murrokset heijastuvat ammattien sukupuolirakenteeseen. (esim. naisten sijoittuminen kodin ulkopuolelle töihin 60-70-luvulta alkaen)

Segregaation olemuksesta

3/3

- Eriytyminen alkaa jo ennen työmarkkinoille tuloa koulutusvalinnoissa, joihin vaikuttavat koulu-, perhe- ja ystäväpiiri. Sieltä saatu tuki ja kannustus on oleellista valintoja tehdessä
- Segregaation purkamisen tavoite linkittyy tasa-arvon edistämiseen, joka on usein liitetty naisten asiaksi
- Naisten kokemuksista on noussut esille, että miehillä on parempi asema työmarkkinoilla. Useimmiten naiset kokevat haasteita sukupuolensa takia etenkin miesvaltaisilla työpaikoilla ja yksityisellä sektorilla
 - palkkaus
 - uralla eteneminen
 - ammattiaseman arvostus
- Entäpä kokevatko miehet, että sukupuolesta on haittaa naisvaltaisilla aloilla?

Miestutkimus ja tasa-arvo

- Vaikka tasa-arvon edistäminen on pitkälti nähty naisten asiana, mm. Arto Jokisen (2002) mukaan miehet kärsivät maskuliinisuuden normista, joka rajoittaa miesten toimijuutta
 - herkkyyden kätkeminen
 - yhteiskunnan kilpailuun osallistuminen
 - kontrolli, väkivalta

Miten segregaatiota voitaisiin lieventää Etelä-Savossa?

Tavoitteita, taustoja

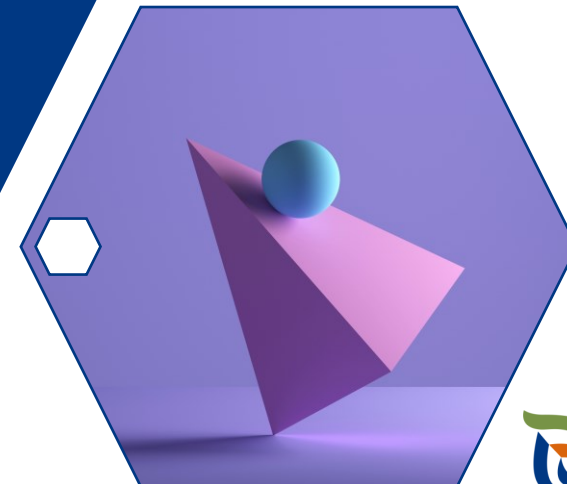
Tavoitteita tulevaan

Etelä-Savossa miesten osuus suurimmissa naisvaltaisissa ammattiryhmissä kasvaa

Etelä-Savossa tasa-ammattien osuus (3 tason) ammattiryhmistä nousee koko maan tasolle

Miehet ovat suorittaneet enemmän sekä ammatti- että korkeakouluasteen terveys- ja hyvinvointialan tutkintoja

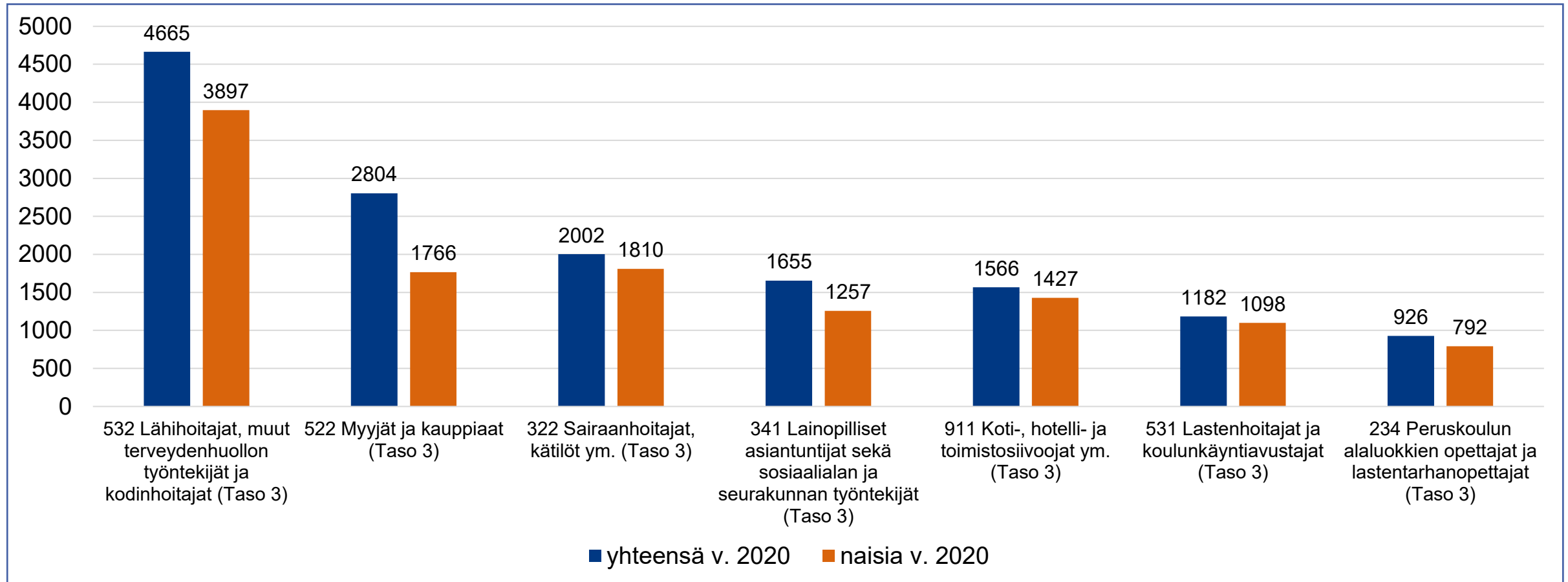

Tavoite.

Etelä-Savossa miesten osuus suurimmissa naisvaltaisissa ammattiryhmissä kasvaa

Suurimmat naisvaltaiset ammattiryhmät Etelä-Savossa työllisten määrän mukaan v. 2020

Lähde: Tilastokeskus - Työssäkäyntitilasto

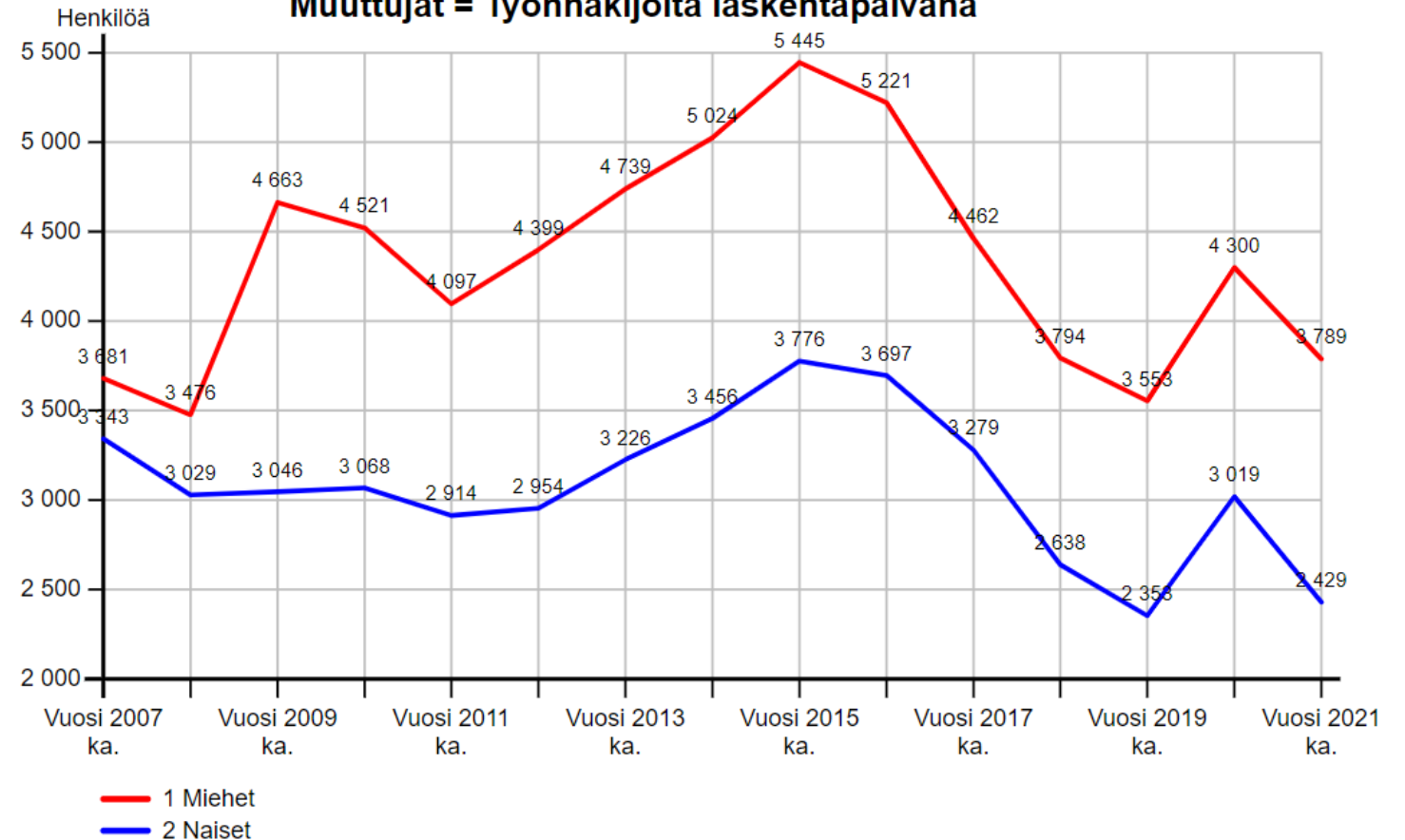
Miesten ja naisten työttömyys

1205. Työnhakijat ammatin ja työllisyyden mukaan

ELY-keskus(k) = 06 ETELÄ-SAVO

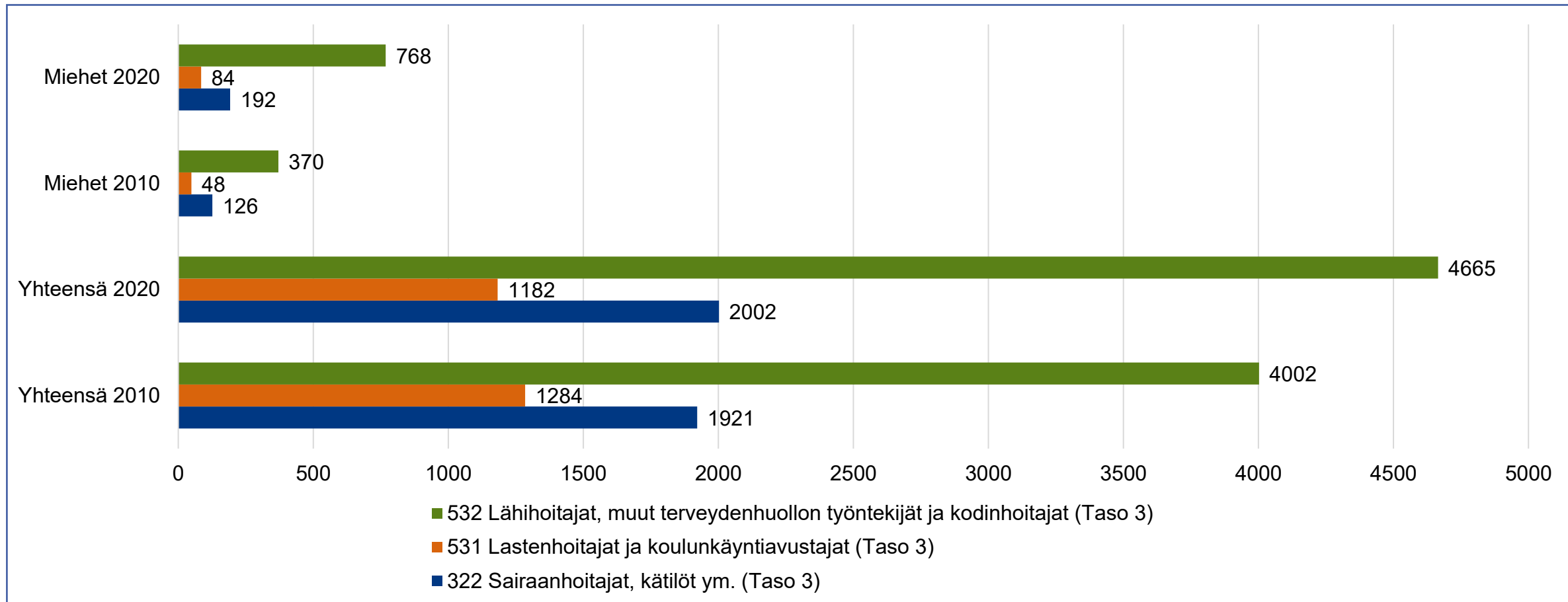
Työttömät = Työttömät yhteensä

Muuttujat = Työnhakijoita laskentapäivänä

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

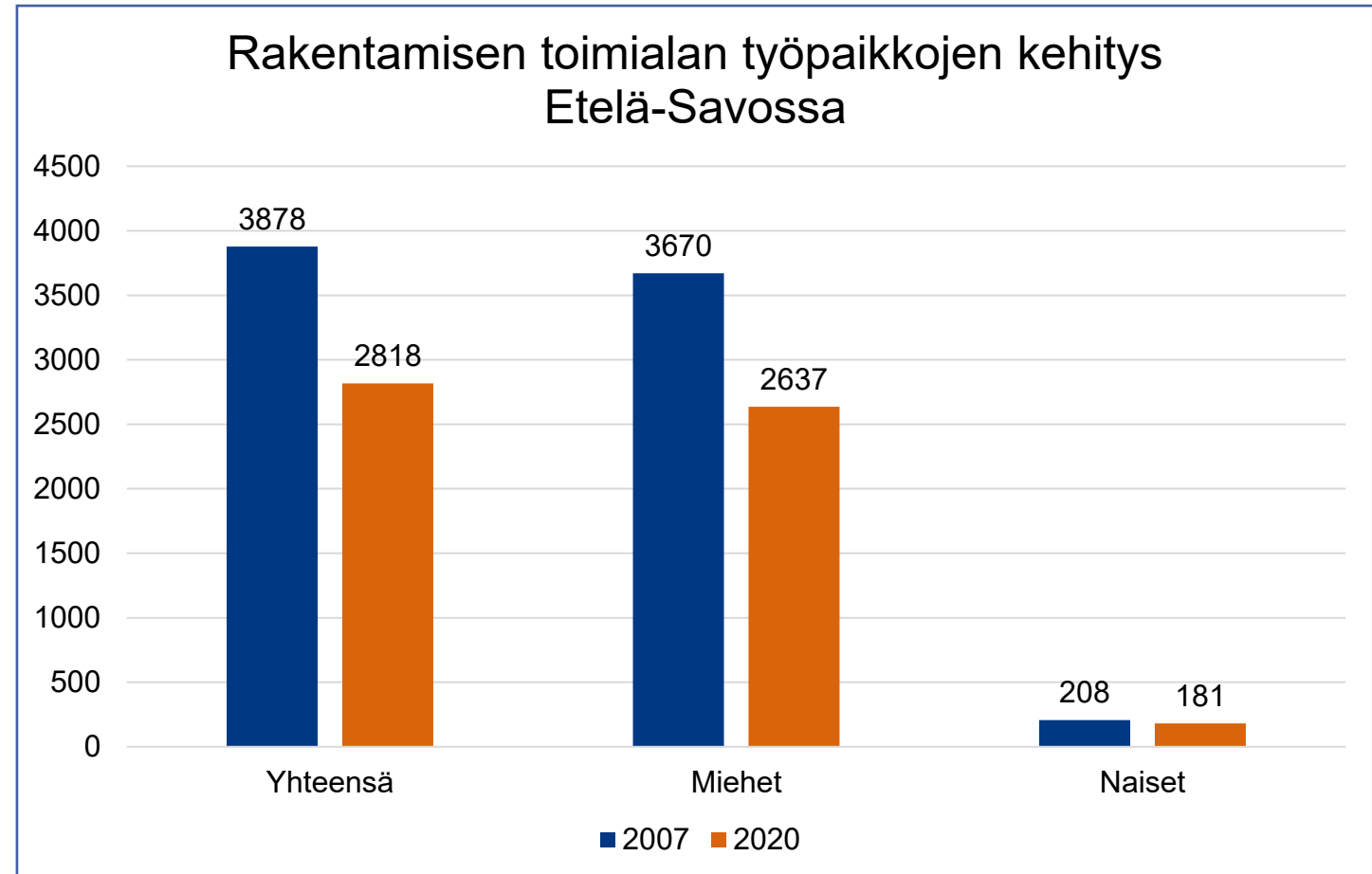
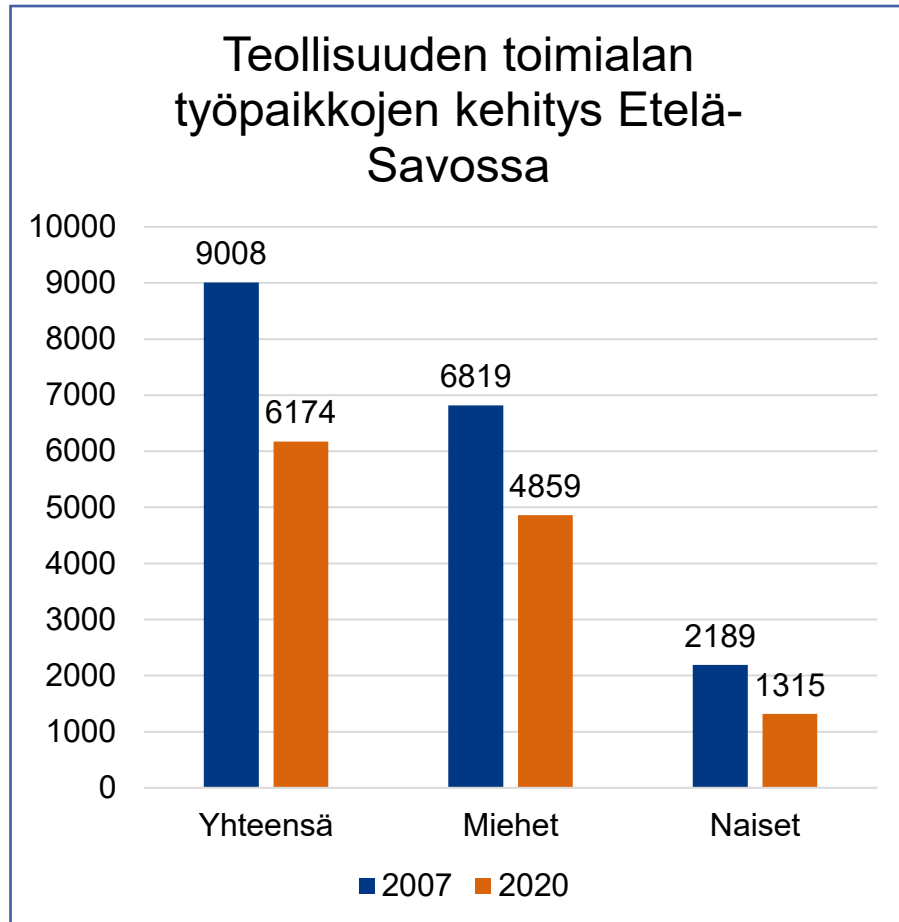
Työllisten miesten määrän kehitys joissakin naisvaltaisissa hoitoalan ammateissa Etelä-Savossa

Lähde: Tilastokeskus - Työssäkäyntitilasto

Miesvaltaisten toimialojen kehitys Etelä-Savossa

Teollisuus ja rakentaminen

Lähde: Tilastokeskus - Työssäkäyntitilasto

Tavoite.

Etelä-Savossa tasa-ammattien osuus (3 tason) ammattiryhmistä nousee koko maan tasolle

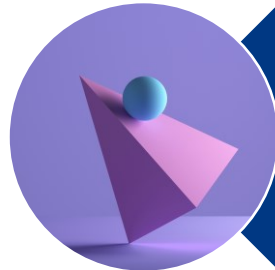

3-luokkainen segregatioluokitus

Miesten ammatit

ammatin työllisistä +60 % miehiä

Tasa-ammatit

ammatin työllisistä 40-60 %
miehiä/naisia

Naisten ammatit

ammatin työllisistä +60 % naisia

(Kolehmainen 1999, s .46)

Segregaatioluokitus Etelä-Savossa ja koko maassa v. 2019

- Koko maa: **47 %**
(v. 2010: 50 %)
- Etelä-Savo: **48 %**
(v. 2010: 54 %)

Miesten
ammatit

- Koko maa: **21 %**
(v. 2010: 23 %)
- Etelä-Savo: **17 %**
(v. 2010: 17 %)

Tasa-
ammatit

- Koko maa: **32 %**
(v. 2010: 28 %)
- Etelä-Savo: **35 %**
(v. 2010: 29 %)

Naisten
ammatit

(Lähde: Tilastokeskus – Työssäkäyntitilasto)

Laskettu 3 Tason ammattiryhmien mukaan, pl. alle 50 työllisen ammattiryhmät, ja ne ammattiryhmät, joista ei tietoa saatavilla.

Joitakin tasa-ammattiryhmiä Etelä-Savossa v. 2019

Hallinnon erityisasiantuntijat

Lääkärit

Ammatillisen
koulutuksen
opettajat

Yrityspalveluiden
välittäjät

Elintarviketeollisuuden
prosessityöntekijät

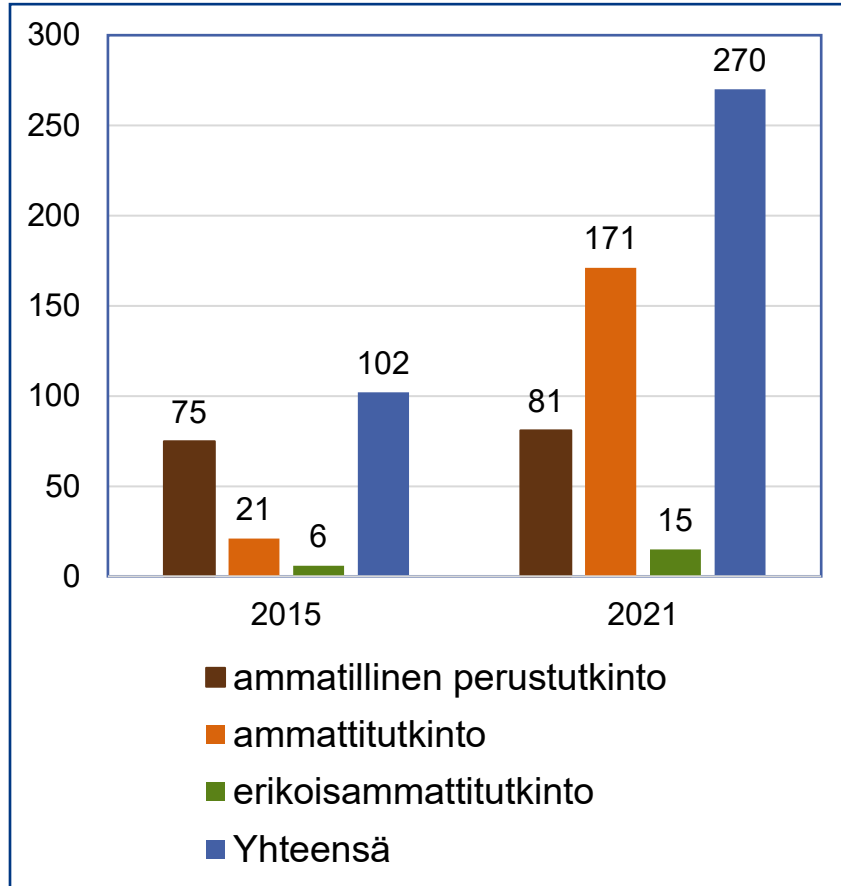
Yhteiskunnan
peruspalvelujen sekä
rahoitus- ja
vakuutuspalvelujen
johtajat

Tavoite.

Miehet ovat suorittaneet enemmän sekä ammatti- että korkeakouluasteen terveyst- ja hyvinvointialan tutkintoja

Miesten ammattikouluasteen suoritetut terveyst- ja hyvinvointialan (1 tason) tutkinnot v. 2015 ja 2021 Etelä-Savossa

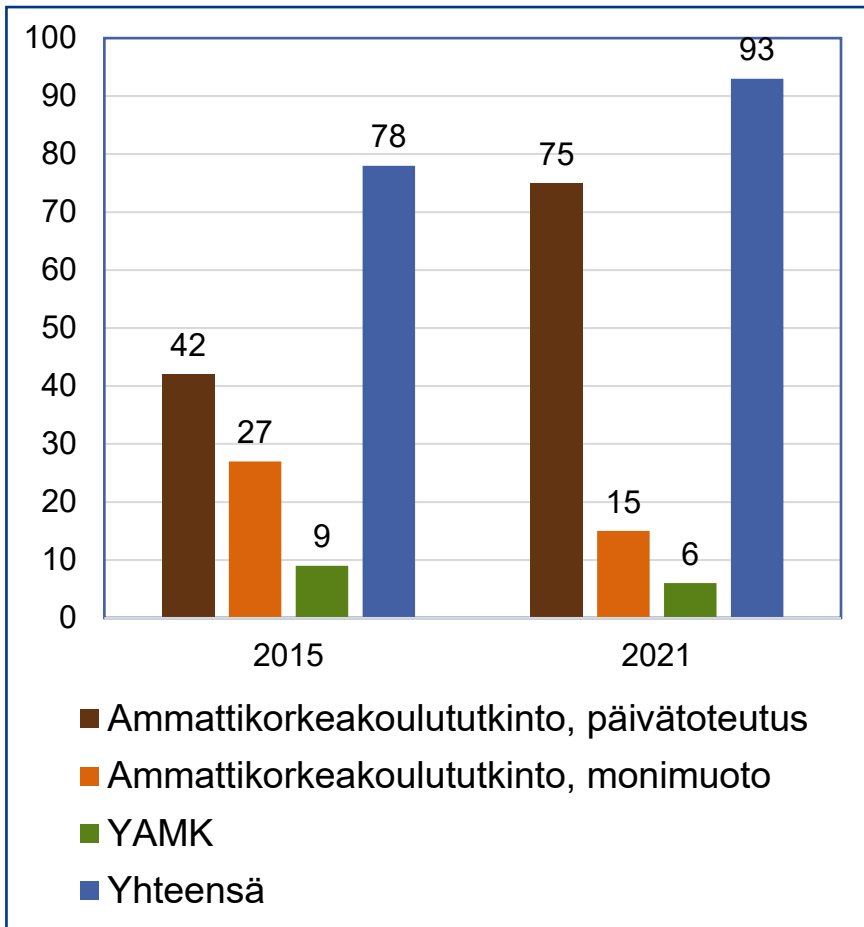

Lähde: Vipunen tilastopalvelu

Huomioita

- Ammattitutkinnon suorittaneissa suurin osa hierojan ammattitutkinnon saaneita v. 2021
- Muissa tutkintomuodoissa nähtävissä hienoista kasvua
- Tutkinnon suorittaneista emme tosin tiedä, kuinka moni jää Etelä-Savoon töihin

Miesten ammattikorkeakouluissa suoritettut terveyst- ja hyvinvointialan tutkinnot v. 2015 ja 2021 Etelä-Savossa

Huomioita

- Suurin kasvu AMK päivätoteutuksen tutkinnon suorittaneissa
- Suosituimpia koulutusnimikkeitä miehillä olivat sairaanhoitajat, fysioterapeutit ja yhteisöpedagogit

Lähde: Vipunen tilastopalvelu

Lopuksi

”Tässä maailmassa ja yhteiskunnassa elämisen kannalta oleelliset tosiasiat ovat numeerisia ja laskettavissa.”

Helén (2016)

Lopputuumailuja 1/2

- On hyvä pohtia, että mistä mahdollinen segregaaation lievennys johtuu? Esim. onko syynä työllisten määrän väheneminen mm. eläköitymisen takia?
- Tasa-ammatteja on paljon ammattiryhmissä 2. (erityisasiantuntijat) ja 3. (asiantuntijat), jotka usein vaativat korkeampaa koulutusta – lieveneekö segregatio siis lähinnä korkean koulutuksen ammateissa? Miten sosioekonominen asema/luokka vaikuttaa segregatioon?
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ei ole yksi yhteen tasa-ammattien kanssa – tarvitsemme myös työpaikkakohtaista tietoa sukupuolittuneista käytänteistä

Lopputuumailuja 2/2

- Eriytyminen alkaa jo lapsuudessa – miten segregaaation purkua sovelletaan varhaiskasvatuksessa?
- Sukupuoliryhmien sisäiset dynamiikat ja niiden sisällä tapahtuva epätasa-arvo jää helposti huomiotta – kyse ei ole pelkästään naisten ja miesten välisistä suhteista
- Tilastokeskuksen sukupuolimääritelmät toteuttavat kaksijakoisuutta – on kuitenkin sukupuoli-identiteettejä, jotka eivät suoraan mahdu näihin kategorioihin

Lähteet

- Kolehmainen, S. (1999). Naisten ja miesten työt. Työmarkkinoiden segregoituminen 1970-1990. Tilastokeskus.
- Korvajärvi, P. (2016). Sukupuoliero työssä: numerot ja käytännöt. Teoksessa Husso, M. & Heiskala R. Sukupuolikysymys. Helsinki: Gaudeamus.
- Tilastokeskus (2022). Työssäkäyntitilasto.
- Vipunen tilastopalvelu (2022).
- Ylöstalo, H. (2012). Tasa-arvotyön tasa-arvot. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kysymyksiä, ajatuksia?

Lue segregatiosta myös [Hyvä Työelämä Etelä-Savossa -sivustolta](#)

pia-maria.hokkanen@ely-keskus.fi